

El cervell del monstre

Jordi Castellet i Sala
teòleg i escriptor 649284074

«Queda't a la teva Suïssa, aquí hi ha el cervell del monstre!», li diu a un jove Jean Ziegler (1934), frase atribuïda al Che Guevara (+1967), metge argentí, qui morí afusellat, diuen les males llengües, per obra i gràcia del que havia estat el seu amic, Fidel Castro (+2016) quan, ell, en canvi, va arribar als noranta anys.

La frase en qüestió, aportada per l'Anna Gabriel, exiliada precisament a Suïssa, apareix repetidament en el llibre acabat de presentar aquest 2020, «Sebastià Salellas, advocat i activista.

L'esquerra que va sobreviure a la Transició». Es tracta d'un recull d'una sèrie d'articles escollits, per al meu entendre massa pocs perquè valgui la pena l'edició d'un llibre, a cura del seu fill en Lluç. En Tià, qui finà amb 60 anys el 2008, fou defensor de causes perdudes; advocat, sí, però

sobretot un idealista, anarquista de conviccions profundes, que va militar al Partit dels Socialistes de Catalunya a les comarques de Girona, sobretot a la mateixa ciutat, amb el seu amic d'infància, en Joaquim Nadal (1948). En canvi, va acabar més aviat en l'òrbita de les incipients Candidatures d'Unitat Popular, les CUP de l'Anna Gabriel (1975) i del mateix Benet Salellas (1977), fill amb en Lluç (1984), d'en Sebastià, en Tià, el *jefe*, el pare, com l'anomenaven els seus més pròxims. Els seus fills han continuat essent defensors dels okupes, dels anarquistes i dels anticapitalistes quan han estat detinguts, empresonats o processats senzillament per reclamar els seus drets. Els articles d'en Tià expressen aquesta indignació davant dels abusos del poder controlador, de les restes de l'estat feixista o del que actualment s'anomena el *Deep State*, que continua dominant la vida política espanyola i, és clar, la catalana, per damunt dels polítics que venen i van.

En una de les presentacions, crec que el qui millor el defineix és el mateix Joaquim Nadal, que el va conèixer molt de prop, amb una sèrie de paradoxes: «En Tià era socialista i catalanista; radical i revolucionari; heterodox i pragmàtic; vitalista i hedonista; cristià i ecumènic; coherent i contradictori; vehement i analític. [...] El socialisme d'en Tià era de base, de convenciment marxista i, en aquest sentit, transcendia l'àmbit de la militància i la disciplina de partits. Com molta altra gent, en Tià va deixar el Partit dels Socialistes de Catalunya, però no va deixar mai de creure en la força transformadora d'una ideologia. [...]

En Tià sabia que per fer d'advocat dels pobres, des de la política i des del seu despatx, havia de fer també d'advocat dels rics; a una escala molt domèstica transferia amb les seves minuts les plusvàlues dels rics cap als pobres. És veritat que el seu to arrauxat i el seu vessant hedonista provocaven a vegades reaccions de recel per unes formes que aparentment s'adeien poc amb la seva ideologia. Els havans, el BMW i els seus viatges a Cuba, eren retrets utilitzats sovint per minimitzar la tasca

que duia a terme. [...] Va decidir intervenir en política per tractar de transformar una realitat que no el satisfesia; no el satisfesia i l'irritava durant el franquisme i no el satisfesia i li provocava decepció després de la Transició.»

Segurament la seva prematura mort li va impedir ser testimoni de l'ensulsiada de la resta dels règims pretesament comunistes, com Veneçuela, Bolívia o la mateixa Cuba, sotmesos en unes crisis de les que no se n'aixecaran en decennis. Els seus emigrats arribats a casa

nostra són milers en els seus testimonis vitals. En Tià s'explicava entorn de la caiguda del mur de Berlín i de la liquidació del socialisme real. A l'Occident, s'arribà als anys 1990 a l'extrem d'un model de socialistes sense socialisme. No obstant, i vivint en el món socialdemòcrata europeu,

segurament s'ha de reconèixer com el menys dolent dels sistemes polítics: capaç de canviar, de mutar i d'adaptar-se als canvis sobtats; un sistema capaç d'autocorregir-se, de remuntar crisis sistèmiques i de reemprendre el camí de creixement, que acaba essent punt d'atracció per a milions de persones d'arreu cercant seguretat.

Sorprenentment, o potser no tant si es té en compte el cristianisme militant d'en Tià Salellas, el llibre acaba amb un article que valora el pontificat gironí del bisbe Jaume Camprodon (+2016), ei, fill de Sant Feliu de Torelló, amb qui compartírem alguns carnivals des del balcó del Centre Catòlic, sigui dit de passada i que a ell tant li agradava de contemplar, com un estirabot de la seva vila natal. Deia així en Tià, des del 2001:

«Comiat al bisbe Jaume. Va ser un diumenge a la tarda, ja fa 28 anys, ens feia el primer sermó en la seva presa de possessió, jo formava part del servei d'ordre de la cerimònia de la Catedral de Girona. Des d'un lloc privilegiat, vaig poder seguir aquell acte i contemplar els gestos del poder que es generaven de les autoritats civils i militars que ocupaven els llocs privilegiats. [...] En aquells moments encara no era perceptible la clara decadència i la pèrdua de protagonisme polític i social del bisbat que li esperava, a Girona, de resultes de tantes circumstàncies. Franco moriria al cap de 2 anys.»

La memòria d'en Sebastià Salellas ha quedat impresa en el Memorial que du el seu nom, que es reuneix i se celebra durant el mes de maig, per a reflexionar sobre la política, el dret i l'economia. Caldrà seguir-lo per estar al corrent dels fils que teixeixen el pensament i la societat actual.

